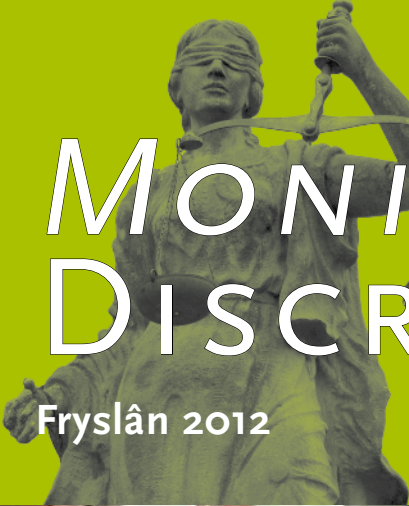

MONITOR DISCRIMINATIE

Fryslân 2012

centrum
Tûmba

- > Te homoseksueel... voor de bureu? *Meld het Tûmba!*
- > Te oud... voor bijscholing? *Kom langs bij Tûmba!*
- > Te mannelijk... voor zorgtaken? *Laat het Tûmba weten!*
- > Te allochtoon... voor een discotheek? *Mail het ons!*
- > Te zwanger... voor contractverlenging? *Bel Tûmba!*
- > Te gehandicapt... voor een baan? *Geef het aan ons door!*
- > Te moslima... voor een stageplaats? *Stap bij ons binnen!*
- > Te vrouwelijk... voor promotie? *Licht Tûmba in!*

'Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan.'
Artikel 1 Grondwet

Uitgangspunt van Tûmba zijn de mensenrechten hier en elders in de wereld. Naast projecten over discriminatie en gelijke behandeling voert Tûmba ook projecten uit gericht op wereldburgerschap (Fair Trade, globalisering en duurzame ontwikkeling). Zie voor het complete aanbod www.tumba.nl.

Tûmba is het provinciale centrum voor wereldburgerschap en gelijke behandeling.

Frijentsjerter skoalbern stean stil by it protest tsjin de nazi's op de PC fan 1942.

DISCRIMINATIE MELDPUNT

Visie

Tûmba ziet gelijke behandeling en het voorkomen van discriminatie als een maatschappelijke opdracht voor burgers, organisaties, instellingen en overheden. Het is een grondrecht beschermd te zijn tegen discriminatie. Het is niet vanzelfsprekend te leven in een omgeving waar mensen als gelijken behandeld worden; het vereist inspanning, opvoeding en beleid om een dergelijk veilig en saamhorig leefklimaat te waarborgen. Het tegengaan van discriminatie hoort om die reden thuis bij iedere democratische politieke stroming.

De monitor

De monitor geeft een beeld van de meldingen van ongelijke behandeling in Fryslân. Het gaat hierbij om ervaren discriminatie. In een aantal gevallen heeft de rechter of een klachtencommissie objectief vastgesteld dat er daadwerkelijk sprake was van discriminatie. Bij een deel van de meldingen valt dat niet objectief vast te stellen. Dat komt doordat de meeste incidenten niet voor een rechter of commissie gebracht worden. Vaak wordt er een oplossing gevonden door bemiddeling. Ook zijn er meldingen waarbij geen vervolgstappen worden ondernomen, omdat een melder alleen registratie van de ervaring wenst. De goede samenwerking met politie en justitie stelt ons in staat om een zo compleet mogelijk beeld van ongelijke behandeling in Fryslân te presenteren via deze monitor. Daarnaast is deze samenwerking ook van groot belang voor een zo optimaal mogelijke klachtbehandeling. Vier maal per jaar vindt een regulier overleg plaats tussen Openbaar Ministerie, Politie en het discriminatiemeldpunt van Tûmba. De lijnen zijn kort en de afstemming is effectief. Hierbij kunt u denken aan afstemming over aangiftes en meldingen van strafbare discriminatie en over beleid.

Landelijke brancheorganisatie

Tûmba is aangesloten bij de Landelijke Brancheorganisatie Antidiscriminatiebureaus (LBA). Dit bevordert een uniforme wijze van discriminatieklachtbehandeling en registratie. Er wordt gewerkt volgens een landelijk protocol. Deze uniforme aanpak maakt het mogelijk om ook landelijk een goed beeld te krijgen van ongelijke behandeling. Specifieke vragen over ongelijke behandeling op landelijk, provinciaal en gemeentelijk niveau kunnen snel en betrouwbaar beantwoord worden.

Kerntaken op het gebied van gelijke behandeling

- > Discriminatie meldpunt (registratie en klachtbehandeling)
- > Monitoren van discriminatie
- > Advisering
- > Preventie

Meldingen per gemeente	Woongemeente-melder	Plaats voorval
Achtkarspelen	4	4
Ameland	2	3
Boarnsterhim	1	3
Dantumadeel	4	1
Dongeradeel	12	13
Ferwerderadeel	2	2
Franekeradeel	1	1
Gaasterlân-Sleat	2	4
Harlingen	1	2
Heerenveen	19	19
Het Bildt	2	2
Kollumerland c.a.	4	7
Leeuwarden	112	119
Leeuwarderadeel	1	1
Lemsterlân	3	3
Littenseradiel	4	4
Menaldumadeel	8	4
Ooststellingwerf	6	5
Opsterland	7	4
Schiermonnikoog	1	1
Skarsterlân	8	8
Smallerland	19	19
Súdwest Fryslân	17	18
Terschelling	0	1
Tytsjerksteradiel	8	6
Vlieland	1	1
Weststellingwerf	5	6
Onbekend*	3	1
Overig**	16	11
Totaal	273	273

Tûmba on Tour

Discriminatie gebeurt overal, maar de stap om dit te melden blijft groot. Daarom maakt Tûmba deze stap makkelijker door zelf erop uit te gaan. Medewerkers van Tûmba bezoeken Friese gemeenten om burgers kennis te laten maken of ter plekke discriminatie te melden. Nauw contact met de gemeente en haar ambtenaren is hierbij van belang. De gemeente is vaak het eerste aanspreekpunt voor haar burgers en een goede samenwerking tussen Tûmba en de gemeente is daarom noodzakelijk.

*De rubriek *Onbekend* betreft meldingen uit Fryslân waarbij de gemeente onbekend is.
**De rubriek *Overig* betreft twee kolommen. Eerste kolom: buiten Fryslân meldt iemand over een voorval in Fryslân. Tweede kolom: een Friese inwoner meldt over een voorval buiten Fryslân.

'Allen die Nederland vonden in se vallen selijk t. Discriminatie

Discriminatie kan bewust en onbewust veroorzaakt worden. Soms door kwade bedoelingen en soms door onwetendheid. Ook financiële redenen spelen regelmatig een rol. Nederland is vrij ver in het juridisch vastleggen van de strafbaarheid van discriminatie, maar het vinden van een duurzame oplossing vindt lang niet altijd via juridische procedures plaats. Wij zijn van mening dat de juridische weg de laatste weg is: pas als mensen er zelf onderling niet uit komen, is er een rechter of een commissie nodig die een oordeel velt.

Meldingen	2008	2009	2010	2011	2012
Rechtstreeks bij Tûmba gemeld	140	224	217	173	173
Registratie eigen onderzoek Tûmba*	16	20	18	26	23
Melding derden, met name politie	17	15	57	70	77
Totaal aantal registraties	173	259	292	269	273

Tabel 2

*Met registratie door eigen onderzoek worden zaken bedoeld die Tûmba opspoor. Het betreft hier voornamelijk geslachts- en leeftijdsonderscheid in vacatures.

Discriminatiegrond	2008	2009	2010	2011	2012
Antisemitisme	6	1	46	4	3
Arbeidsduur/-contract	1	6	0	0	1
Burgerlijke staat	1	1	0	1	2
Friese taal	3	5	3	5	8
Geslacht	7	24	18	17	19
Godsdienst	6	9	14	8	6
Handicap of ziekte	16	27	25	23	20
Herkomst, kleur (ras)	77	93	100	137	122
Leeftijd	29	29	33	34	37
Levensovertuiging	1	6	6	1	1
Nationaliteit	6	13	12	2	10
Politieke overtuiging	1	2	4	1	3
Seksuele gerichtheid	6	17	18	20	30
Niet wettelijke grond	13	26	24	27	26
Totaal	173	259	303	280	288

Tabel 3

Opvallend is de constante stijging op grond van seksuele gerichtheid. Mogelijk is dit toe te schrijven aan de publiciteit van Tûmba voor dit thema. Ook werkt Tûmba intensief samen met het COC. Daarnaast is het aantal meldingen op grond van nationaliteit, met name de Poolse, toegenomen. Deze meldingen zijn arbeidsgerelateerd.

Terrein	2008	2009	2010	2011	2012
Arbeid	40	73	67	81	74
Buurt, wijk, openbare ruimte	40	54	103	92	78
Collectieve voorzieningen	17	27	21	21	19
Commerciële voorzieningen	17	32	17	18	21
Horeca, amusement	6	5	12	11	8
Huisvesting	5	7	7	4	6
Media, reclame	3	6	7	8	11
Onderwijs	16	15	26	17	16
Politie, Openbaar Ministerie, Justitie	10	10	12	11	10
Privé-sfeer	5	7	6	5	13
Publieke en politieke opinie	10	9	3	0	7
Sport en recreatie	1	4	7	3	11
Overig, anders	13	10	4	0	5
Totaal	173	259	292	271	279

Tabel 4

De meldingen op het terrein van sport en recreatie hebben veelal te maken met racisme op het voetbalveld. De toename op het terrein van publieke en politieke geeft het beeld weer van de bezorgdheid van burgers over het huidige politieke klimaat.

Voetbal

Mijn zoon voetbalt al sinds we in Nederland zijn bij de plaatselijke voetbalvereniging. Wij wonen hier nu vier jaar en we hebben hele goede mensen om ons heen die ons heel goed helpen. Ook de voetbalvereniging is heel goed voor onze zoon. Voetballen is zijn lust en zijn leven. Maar helaas is hij drie weken geleden thuis gekomen met een dramatische beslissing, in mijn ogen dan. Hij is gestopt met voetballen. Hij zegt dat hij niet meer tegen de racistische opmerkingen kan. Zijn diepste ‘ik’ is gekwetst door de aanhoudende scheldpartijen. Hij zei dat hij niet in de gevangenis wilde belanden omdat hij iemand op zijn bek zou slaan, nadat ze apengeluiden hadden gemaakt en hem voor aap hadden uitgescholden op het moment dat hij het voetbalveld op kwam. Het maakt mij kwaad en tegelijkertijd heel verdrietig dat mijn zoon niet meer zijn passie kan uitoefenen. Zijn trainer zegt dat mijn zoon zich niks van deze primitievelingen moet aantrekken, maar dan denk ik: deze beste man heeft nooit ervaren hoe het is om in een ander land met een andere huidskleur te moeten leven en vooral wat zo’n opmerking met je doet. Mijn zoon wil niet dat Tûmba zich hiermee gaat bemoeien, want zijn beslissing staat vast, maar ik vind het belangrijk dat jullie weten wat er op het Friese platteland speelt.’

Onder een klacht wordt verstaan elke melding waarbij Tûmba door een slachtoffer of getuige wordt gevraagd nader onderzoek te verrichten en op basis daarvan, indien nodig en in overleg met de cliënt, actie te ondernemen, alsmede de zaken waarbij Tûmba zelf aanleiding ziet tot nader onderzoek of actie.

‘Allen die in Nederland worden ingevallen deld. De wegen’

In één zaak kunnen meerdere vormen van discriminatie voorkomen. Bijvoorbeeld vernieling én belediging of omstreden behandeling én vijandige bejegening.

Aard van de melding	2008	2009	2010	2011	2012
Omstreden behandeling	89	136	132	140	141
Bedreiging	4	9	18	8	11
Geweld	9	15	36	7	22
Overige vijandige bejegening	67	95	152	138	144
Overig	14	4	4	0	2
Totaal	173	259	342	293	320

Tabel 5

De toename van geweld is te verklaren door de registratie van communedelicten bij de politie. Onder communedelicten verstaan we delicten waarbij meer dan één strafbaar feit is gepleegd. Bijvoorbeeld mishandeling in combinatie met discriminatie.

Tankstation

‘Twee jaar heb ik met heel veel plezier gewerkt bij een tankstation in mijn woonplaats. Met de eigenaresse kon ik goed opschieten, maar op een gegeven moment begon zij voor mijn gevoel te vaak grapjes te maken over mijn geaardheid. Ik ben sinds kort uit de kast gekomen en dat had natuurlijk voor de nodige spanning gezorgd in mijn leven, maar op het werk ging het goed. Tenminste, dat dacht ik. Op een gegeven moment werd mijn tijdelijke contract niet verlengd. Dat begreep ik wel, want de omzet werd steeds lager en dat werd mij ook als reden opgegeven. Ik ben daar dus ook op een vredige manier weggegaan in de veronderstelling dat de eigenaresse daar ook niks aan kon veranderen. Een maand later sprak ik met mijn twee ex-collega’s en zij vertelden mij dat er een nieuw persoon werd aangenomen in mijn functie. Dat vond ik heel vreemd. Toen ik er op doorvroeg bleek dat de eigenaresse had gezegd dat ze nu een ‘echte’ man wilde aannemen zonder homotrekjes. Ik ben dus niet aangenomen omdat ik homoseksueel ben! Later heb ik de eigenaresse getroffen en we hebben hierover gesproken. Zij ontkende het niet, maar zei dat ze het niet zo heeft bedoeld. Het heeft mij erg gekwetst. Ik ben altijd in veronderstelling geweest dat ik daar welkom was. Inmiddels heb ik een andere baan en ik wil daar ook niet meer terug, maar ik vind wel dat dit niet kan worden geaccepteerd en daarom meld ik dit.’

Aanbod Tûmba	Voor beroepsgroepen
>	Training <i>Reageren op...</i> Als professional omgaan met discriminatie op de werkvloer, in de klas of in een jongerengroep
>	Voorlichting over wetgeving en antidiscriminatie
>	Diversiteitbeleid in de organisatie
	Voor jongeren (en andere specifieke groepen)
>	<i>Wie van de drie</i> , spelvorm voor bijvoorbeeld homo-emancipatie, maar ook voor andere minderheidsgroepen
>	<i>Preventie op maat</i> , workshop/gastles op maat gesneden
>	Tûmba-party, een huiskamerbijeenkomst
>	40 dagen niet schelden
>	<i>Ferhalen fan Fierrens</i> Een migrant vertelt zijn of haar verhaal aan de groep
>	<i>Sluiers & Slipjes</i> , Jongeren in gesprek over kleding en beeldvorming
>	<i>Zoals jij en ik?</i> , over de invloed van vooroordelen, werkvorm met levensgrote poppen
	Discriminatie Meldpunt Fryslân
>	Registratie discriminatie-ervaringen
>	Klachtbehandeling
>	Monitoring
>	Advies

De aanhouder wint

‘Ik had er zo’n zin in, naar een concert in Amsterdam! Maar vanwege een handicap kan ik niet de hele tijd staan, daarom vroeg ik bij het reserveren of er ook zitplaatsen beschikbaar waren voor mindervalide mensen. Ik kreeg te horen dat dat niet het geval was. Ik accepteerde dit in eerste instantie als een voldongen feit. Maar toen ik het een collega vertelde, en zei dat ik baalde, raadde zij mij aan contact te zoeken met het discriminatiemeldpunt. Tûmba schreef, voor wederhoor, de organisatie een brief. De organisator reageerde telefonisch en gaf toe dat er in eerste instantie geen rekening wordt gehouden met mindervalide concertbezoekers. Zij erkenden dat ze daarmee de fout in zijn gegaan, omdat ze mindervalide mensen uitsluiten van een concertbezoek. Maar ze maakten het meer dan goed! Ik kreeg twee vrijkaarten en excuses. En tijdens het concert was alles prima geregeld. Achteraf vroeg ik me af waarom ik zelf niet aan het discriminatiemeldpunt heb gedacht. Ik denk dat dat komt omdat ik er al zo aan gewend bent dat ik wordt geconfronteerd met mijn beperkingen. Hoewel het wel steeds een vervelend gevoel oplevert. Maar in het vervolg wil ik eerder optreden en zelf aangeven wat mijn rechten zijn. Ik voel me gesterkt door de inzet van het discriminatiemeldpunt, natuurlijk ook vanwege de positieve afloop!’

Aanbod van Tûmba voor scholen, bedrijven en (welzijns)instellingen
Waar draait het om?
We zijn allemaal wereldburgers en we delen veel met elkaar: dezelfde klas, straat, dorp, land en wereld. Maar we delen niet alles. We delen niet dezelfde welvaart en veiligheid, niet dezelfde kansen en mogelijkheden. Een wereldburger respecteert diversiteit. Al vanaf jonge leeftijd kan men vanuit deze gedachte gemotiveerd worden eigen mening en handelen vorm te geven. Uitgangspunt van het Tûmba-aanbod zijn de mensenrechten hier en elders in de wereld.

ONZE MEDEWERKERS

WIE ZIJN ZE EN WAT HOUDT ZE BEZIG

Tûmba

Eewal 56
8911 GT Leeuwarden
T (058) 215 77 71
E info@tumba.nl
I www.tumba.nl

Discriminatie Meldpunt
T (058) 213 32 33
I www.tumba.nl of
I www.discriminatie.nl

 Facebook
[centrumtumba](https://www.facebook.com/centrumtumba)
 Twitter
[@TumbaFryslan](https://twitter.com/TumbaFryslan)

GINA VAN AALST

Klachtenconsulent

Kracht Inlevingsvermogen, met aandacht voor detail

Passie Ruimte, voor een ieder

MIRKA ANTOLOVIC

Klachtenconsulent en projectmedewerker

Kracht Temperamentvol het onrecht bestrijden

Passie Rechtvaardigheid

ARNOLD HELMANTEL

Educatief medewerker

Kracht Creatief, onstuitbaar

Passie Van binnen voelen dat het goed is

ATE DE JONG

Projectmedewerker

Kracht Frij Frysk, mar ek wat weareldbürger

Passie Kompassy mei gewoane minsken, hekel oan patsters

BRENDA OTTJES

Directeur

Kracht Visie, vanuit mensenrechten

Passie Jezelf mogen zijn, in verbinding met elkaar

8

Tûmba
OER GRINZEN

Tûmba wordt financieel gesteund door alle Friese gemeenten (Achtkarspelen, Ameland, Het Bildt, Boarnsterhim, Dantumadeel, Dongeradeel, Ferwerderadeel, Franekeradeel, Gaasterlân-Sleat, Harlingen, Heerenveen, Kollumerland, Leeuwarden, Leeuwarderadeel, Lemsterlân, Littenseradiel, Menaldumadeel, Ooststellingwerf, Opsterland, Schiermonnikoog, Skarsterlân, Smallingerland, Súdwest Fryslân, Terschelling, Tytsjerksteradiel, Vlieland, Weststellingwerf), de Provincie Fryslân, kerken en Woon Friesland.

